

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: Šeststopenjska petič-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnisti: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 137.

V Ljubljani v petek, 19. junija 1885.

Tečaj II.

V Ljubljani 19. junija.

Zadnjo nedeljo praznovala je ogromna množica avstrijskega prebivalstva s posebnimi, gotovo vzvišenimi čuti. Šesti glavni del obrtniškega reda, ki je pred osmimi dnevi postal zakonita naredba, ukazuje namreč, da mora ob nedeljah vsako obrtniško delo počivati — in posledice tega ljudomilega zakona javile so se prvič minolo nedeljo. Pač je pomenljivega dne marsikdo radostnega srca stopal v krasno jutro in ga pozdravljalo kot dan rešilni od duševne in telesne utrujenosti, čuteč, kolikega pomena bode posvečeni dan za njegov in njegovih otrok blagor. V naših krajih se blagodejne posledice nove naredbe morebiti ne bodo na takó široki podlagi javile, kakor v provincijah, v katerih je obrtnija bolj razvita nego v naši kronovini. Pri nas je industrija skromna in ne daje tolikim tisočem zaslužka, kakor v nekaterih družih deželah — a to malo število naših težakov bode vživalo sad novega zakona in menda ga ni pri nas, ki bi ga jim iz srca ne privoščil!

Imenovani šesti del obrtniškega reda ima dokaj važnih določb in večkrat smo uže imeli priliko, opozarjati naše čitatelje na ta zakon, ki poličiva na glavnih socijalno-ekonomičnih in socijalno-političnih nazorih, ki so v znanosti in v javnem mnenju zadnjih let zmagonosno prodrli na površje. Sicer niso vse naredbe obrtnega zakona nove, nekaj jih je uže zdavnaj vpeljanih na Angleškem, Nemškem in Francoskem; nekaj v svobodni Švici — a za naše razmere so večinoma po polnem novi nazori, katere nahajamo v obrtnem redu. Treba je bilo v kot vreči marsikatero staro tradicijo, pobiti dokaj krivih nazorov in odstraniti ne malo praznega strahu. Zato je pa zasluga avstrijskega državnega zbora tem večja, ker se ni

ustrašil tolikih zaprek, in je odločno se izgovoril za nove naredbe, hoteč, da postanejo zakon za vso avstrijsko obrtnijo. Normalni delavnik, prepoved ženskega ponočnega dela, omejitev uporabe nedoračenih oseb pri delu, skrb za duševno hrano in pouk za naraščajočo delavsko generacijo, konečno pa posvečevanje nedelj, to so glavne določbe zakona.

Neomejeno zaupanje na izvanredni, blagodejni upliv teh naredb za materialno stanje delavcev spremlja jih na jedni strani, od druge pa se poudarja, da bodo uničile našo industrijo in škodovale občnemu blagostanju. Nam se zdi, da je s temi določili pač narejen prvi, hvalevredni korak, ki se mora v praksi le utrditi in ustanoviti, pa bode jel blagodejno uplivati. Oni pa, ki prorokujejo vsled novega obrtnega reda kar naravnost propad avstrijske industrije in žalostne čase, ti pač ne bodo našli večine za seboj. Morebiti bodo nove naredbe tu in tam nekoliko neljubo posegle med lastnike tovarn, ki so bili vajeni človeško delavno moč vporabiti do skrajne meje. Boljši izmed njih pa bodo kmalo spoznali, da je moralno povzdignjen delavski stan boljša delavna sila, nego tolpa obupanih težakov. Napredek med delavci se kaže tudi pri delu — proizvodi njihovi dobé lepše in blažje lice, vsled tega pa se polni blagostanje gospodarjevo. Prepoved otročjega dela bode za prve čase morebiti tudi zapustila nekaj sledú v raznih delavskih družinah — skupni zaslužek bode manjši, kakor je bil do sedaj, ko so tudi otroci in slabotne ženske delale. Vender smo prepričani, da to ne bode imelo nikacih dolgotrajnih, slabih posledic. Vsi jednaki nedostatki kazali se bodo le toliko časa, dokler traje prehodno, izimno stanje; pozneje, ko se ob enem druge razmere spremené, poravnal se bode tudi ta faktor.

Vse bojazni nasproti novemu zakonu so tedaj neutemeljene; najboljša volja je vodila postavodajalce, in ako so tudi prepričani bili, da za zdaj še ni mogoče doseči one stopinje blagostanja med delavci, ki si jo želí vsak človekoljub, delali so vender po svojem prepričanju in bodo zadovoljni, ako bode novi obrtni red obrnil težake pred duševnim in telesnim propadom in ako nam ostane vsaj nespremenjen oni neprecenljivi kapital, ki se nahaja v delavni moči človeški in v duševnem napredku.

Se vé, da se te koristi ne bodo pokazale takoj prve dni. Treba bode, da se združijo oblasti in obrtniki in s skupnimi močmi delujejo v zmislu zakona. Oblasti so uže pokazale, da nikakor ne nameravajo slabiti industrije in ovirati njenih virov. Dovolile so se vse izjeme, ki so potrebne za posamezne obrtniške stroke, in ni se bati, da bi od te strani nastalo obrtnikom kaj škode. Od poslednjih pa moramo tudi pričakovati, da bodo s pravim razumom poprijeli se človekoljubnih nazorov, ki se nahajajo v novem zakonu. Pač ne bodo znikavali, da ne smemo konkurence gnati do one skrajne meje, kjer se človeška sila uže uporablja kakor železni stroj, brez ozira na zdravje. Saj je ravno neomejena konkurenca rodila največje nesreče v obrtniji, saj je ona vzrok zloglasni nadprodukciji, ki hipoma iz velike mase napravi malo ali nič vrednega blaga, ki bēdo in tugo zanese med vse stroke človeške družbe in z jednim udarcem pokonča mnogoletnega truda vspehe. Ako bodo torej oblasti in obrtniki si segli v roke brez nezaupljivosti in tesnosrčnosti od strani poslednjih, potem bode novi zakon korenine pognal in sad rodil. Avstrija, o kateri zlobni nasprotniki radi govoré, da je vselej za jedno idejo zadej za

Listek.

Med saboj.

Velika sreča je za človeka, če je mlad, lep in ne prehudo neumen; poleg tega pa ima še nekaj drobiža pod palcem, da mu ravno ni treba skrbeti, kaj bode danes večerjal, kje jutri kosil. Tak človek je lahko sam svoj gospod.

Tako nekako živel je mladi Jeklén, katerega so mnogi zavidali. Bil je bogat in neodvisen. Imel je veselo srce, s katerim je po svetu popotoval in povsod šotoril, kjer mu je ravno všeč bilo. Kmaló se je potil pod tropičnim južnim obnebjem, kmalo zopet se zavijal v dragocene kožuhe na severu.

Pri vsem tem pa Jeklén ni bil, kdo vé kako učena glava. Naučil se je po šolah ravno toliko, da je razumel dobro živeti. Po slavi in odlikah ni nikdar hrepenel, za dobra dela se pa tudi ni ganjal — češ, ljudem dobrote skazovati, ima ravno toliko pomena, kakor vodo v Savo nositi.

Nekdaj, ni še od tega mnogo let, pride po svojem popotovanju tudi v Bohinj. Izredno mu je dopalo ondi in sklenil je več časa ostati.

Lagali bi, če bi rekli, da mu je bila okolica z jezerom vred tolikanj všeč, o kaj še! Naš Jeklén je uže preveč sveta videl in mu je bilo povsod lepo in nikjer. Lepo lice mlade Bohinjke z Bohinjske Bistrice zadrževalo ga je v tem kotu kranjske dežele, kateremu bi bil brez njega uže zdavna hrbet obrnil. Takoj prvi dan srečal je po gozdu stikajoč Majnikovo Franico in ta mu je naredila, da ni mogel nič več proč.

Mislím, da sta se morala večkrat shajati ondi, kajti nekega dne, ko je šel Jeklén zopet po gozdu proti kraju, katerega sta imela za svoje ljubkovanje odbranega, ga nekdo od zad na ramo potipa s prav kratkim: „Dober dan!“

Jeklén se ozre in vidi mladega lovca pred sabo.

„Mislím, da mi ne bode zamerili — če imam nekaj govoriti z vami. Če grem jaz v družega revir na lov in me dotični gozdar zasači, se mi slabo godí. To sem vam hotel le tako povedati, da bōdete vedeli. Če imam jaz dekleta, in

ga imam uže več let rad, in ga imam rad na pošten način ter ga mislim — morda uže čez štiri tedne vzeti — mislim, da je to moj revir, kjer drugemu ni prostora. Z jedno besedo, Franica je moja, da veste! Ste me li razumeli?“

Odšel je bil lovec.

Jeklén si je od slej še več prizadeval, da bi svojega tekmeča spodrinil. Velike in male topove napeljal je okolo tvrđnjave, katere se je na vsak način in za vsako ceno polastiti hotel — žalibog, da se je tudi jel!

Kakor je ni tvrđnjave, ki bi zadosti dolgo in vstrajno oblegana ne padla, tako je bilo tudi tukaj.

Od tedaj je bilo dvoje nesrečnih več na svetu. Franica je po noči blazino s solzami močila, kajti oči so se ji odprle, da je bila zapeljana. Lovec Lovro stal je nekega dne bled in žalosten poleg nje in je dejal:

„Franica, grdo si z menoj naredila — Bog te obvaruj, videla me pa nič več ne boš!“

„Lovro, Lovro,“ ihtela je Franica za njim, toda kje je uže bil. Zdivjan drl je venkaj v go-

drugimi, bode si lahko privajala čast, da je med vsemi državami prva bila, ki je s svojim obrtnim redom nastopila ono pot, ki vède do mirnega razvitka socijalnega vprašanja.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

O shodu treh cesarjev razširjajo se vedno drugače vèsti. Naj omenimo danes, kako se poroča v „Presse“ iz Berolina iz „zanesljivega“ vira. Po tem poročilu namerava nemški cesar dné 6. ali 7. avgusta iti v Isl. Možno je, da se v teku meseca avgusta snideta nemški in avstrijski cesar z ruskim carjem v Solnogradu, če nemškega cesarja ne bode ovirala bolezen ali kake druge zapreke. Če pa se shod ne bode vršil v Solnogradu, misli se v poučenih krogih, da se avstrijski cesar snide z ruskim carjem v Zakopih.

Česki listi poročajo: Državni zbor snide se k sestavi in adresni debati meseca septembra, delegacije bodo zborovale v oktobru, deželni zbori še le v novembru. Državni zbor se potem skliče še le decembra ali januarja. Če se bode dr. Smolka odpovedal predsedništvu, izbral se bode grof Rihard Clam ali Zeithammer.

Obžalovanja vredni upor delavcev v Brnu proti tovarnarjem se včeraj še niso poglobili, da, še le bolj se razširjajo, kajti zdaj se prvim upornikom pridružujejo še drugi delavci ter nečejo delati dalje, češ, da hočejo okrajšati delavski čas, namreč samo deset ur. Tovarnarji dobivajo pretilna pisma. Vojaštvo mora skrbeti za red. Več tovarnarjev se je izreklo, da hoté opustiti tovarne, če se upor kmalu ne poleže, ker ne morejo ugoditi zahtevam delavcem. Vlada skuša pomirljivo doseči sporazumljenje med strankama.

Tuje dežele.

Nemško časopistvo izraža v dolgih člankih žalost vsega nemškega naroda o smrti fm. Friderika Karola in Manteuffla, katera sta tako brzo jeden za drugim umrla. V njih izgubila je nemška armada dva vrla bojovnika, izborna poveljnika.

Italijansko ministerstvo imelo je ta teden hude dneve in dvojljivo je, če se bode moglo še rešiti, se obdržati. Slabi vspehi naselbinske politike in politični položaj v Angleški omajala sta po polnem Manciniju tla. Budget za vnanje ministerstvo se je sicer sprejel, a z majheno večino in to še le tedaj, ko je Depretis naznanil, da je z Mancinijem ves kabinet solidaren. Ta večina pa se je dosegla samo z glasovi ministrov. Kabinet pozna dobro svoj položaj in stopil je vkup ter sklenil dati demisijo, vendar se to do zdaj še ni končno izvršilo; odločba pričakuje se od ministerskega sveta pod kraljevim predsedstvom.

„Morning Post“, katera je baje glasilo lorda

Salisburyja, piše o programu angleške konservativne stranke: „Konservativni državniki bodo morali pogajanja z Rusijo pričeti pri neznani točki, kjer ja je zapustil lord Granville ter prepirno afgansko mejno vprašanje mirno rešiti. Znano ni, če bode Gladstone knjigo, v kateri je sramotna bitka pri Daš-Kapru zapisana, zapustil odprto ali zaprto; vendar bode jedna najneprijetnejših dolžnosti nove vlade, skrbeti za to, da se bode ravnalo po onem načinu, katerega je zapustil odstopivši kabinet. V nekaterih slučajih bode primorana nastopiti z novo politiko. Posebno gledé Egipta in sueškega vprašanja morala bode odločno postopati.

Novi kabinet bode takó-le sestavljen: Ministriški predsednik in državni tajnik Salisbury; lordkancelar Hardinge Giffard; lordpredsednik tajnega sveta Northcote, dalje: kancelar zakladnice Hicks-Beach; državni tajnik za notranje Cross; državni tajnik naselbin polkovnik Stanley; vojni državni tajnik Smith; prvi lord admiralitete Hamilton; državni tajnik za Indijo Churchill. Nekateri portfelji se niso še oddali.

„Gordon še živi“, to novico prinesel je pred kratkim v Kairo nekov trgovec, kateremu se je posrečilo o padu Kartuma zbežati ter rešiti si življenje. Ta trgovec pripoveduje, da so o padu Kartuma prinesli Mahdiju glavo avstrijskega konzula, misleči, da je to Gordonova glava. A kmalu so spoznali zmoto, povsodi so iskali Gordona, a našli ga niso nikjer. Ta trgovec mēni, da se je Gordonu posrečilo ubežati na jug proti Senaarju. Ta novica je pač malo verjetna.

Dopisi.

Iz Mokronoga, 15. junija. (Izv. dop.) Znano je uže, s koliko marljivostjo preiskuje g. Pečnik tla nad vasjo Ribjak, kako četrt ure od tu, da bi zasledil kaj starinskih spomenikov, in v istini trud njegov ni bil zastonj. Naletel je na marsikatero zelo zanimljivo starino, katere bodo gotovo v diko muzeju. Kopal je namreč na tamošnjem pašniku; začetkom imel je malo upanja do ugodnega uspeha, kajti koj pod prstjo bila so tla po polnem peščena in nikjer ni bilo najmanjšega sledu, da je tu notri kaj zakopanega; toda on ni odjenjal, kopal je dalje in kmalu je naletel na jame, izkopane v trdem pesku, v njih pa so bile shranjene kosti sežganih mrličev. V večini takih jam bile so same take kosti, v nekaterih pa so bili hranjeni tudi meči, vendar razen jednega vsi brez ostrine. Najbrže taki meči niso bili namenjeni za vojsko, marveč nosili so jih samo za kinč.

Razen mečev pa je našel tudi več sulic, nož, čudno sestavljeno verigo, več igel, zapestnice in jeden ščit. Vse te najdene reči so še prav dobro ohranjene.

Zastonj si je prizadeval Jeklén zdvijanega potolažiti. Z zobmi škripaje sikal je Lovro:

„Streljala se bova med saboj. — Vem, da bi morale pištole biti, ali nisem vajen. Risance bova vzela — na 300 korakov — če je vam všeč! In da bode imeli vzrok za dvoboj, vam to-le za „aro“ dam!“

Lovro dvigne pri poslednjih besedah pest k višku in s tako silo Jekléna po obrazu udari, da je poslednji omahnil.

„Takó, sedaj mi je nekoliko odleglo! Streljate pa, če vas ravno veseli, lahko prvi vi. Meni ni nič na tem!“

Prijazno je sijalo solnce po Bohinjski Bistrici, ko sta stopala dva moža molčé na Črno Prst. Kaj ju je brigala krasna narava, kaj cvetoča okolica. Više in više pelje ju pot med skalovje, kjer divja koza prosto skače in orli gnezdiijo.

Na vrh dospévi ozreta se kakor za slovo še enkrat v dolino. Po Bohinji vlegel se je uže mrak, Triglava vrhovi žarili so se pa še v zlatih žarkih zahajajočega solnca.

Molčé sta odkoračila 300 korakov.

Na risanico oprt zrl je jeden molčé na Triglavovo gručo v čistem zlatu žarečo se, drugi pa

Gosp. Pečnik neutrudno nadaljuje svoje delo in nadejati se je še marsikaterih zanimljivih najdb.

Iz Medije, 15. junija. (Izv. dop.) In prišel je čas, ko ljudje, ki imajo denarja in časa dovelj zapuščajo mestno zidovje in siti velikomestnega hrupa in šuma iščejo mirno zavetje na kmetih v toplicah, da si okrepčajo dušo in telo.

Naše cesarstvo ima dokaj toplic, in tudi naša Kranjska ni baš zadnja v tem oziru. Krasni Bled in dolenske Toplice so dokaj imenitne, gosp. Prašnikarjeve toplice v Kameniku imajo lepo število ptujcev, le toplice v Mediji, tudi last gosp. Prašnikarja, pak so bile do sedaj bolj zapuščene. Če se pelješ po južni železnici do Zagorja in potem koračiš na cesti proti Trojanom, prideš v poldrugi uri v Medijske toplice, vas Št. Jurij, pošta Izlak.

Okolica je prijazna, sprehajališča po hladnih gozdičih prijetna, toplice, osebito v jami, jako zdravilne moči zoper putiko, revmatizem itd., potreba dobra, stanovanje ugodno itd., tedaj po goji vabljeni za goste.

Do sedaj so bile te toplice bolj nepoznate, celó Kranjcem domačinom, lansko leto je pa izišla brošura „Das Warmbad Gallenegg von Peter v. Radich“ in mislim, da je tedaj vèst o tej vodi prišla v širše kroge. Ta kraj je po Valvazorji tudi zgodovinske važnosti.

V dan 14. t. m. so se otvorile toplice za letošnjo sezono, godba je svirala in razveseljevala navzoče.

Če kdo čitateljev misli v toplice iti, naj poskusi te, morda mu ne bo žal.

Iz Trsta, 17. junija. (Izv. dop.) Nepopisljivo veselje zavladovalo je med tukajšnjimi Slovenci in spravljalivimi Lahi ob izvolitvi gosp. Nabergoja državnim poslancem. Večina je bila tolika zanj, da skoro sami tolike pričakovali nismo, kajti laška stranka delala je na vse sile za svojega kandidata. Zdaj je zmaga naša; zmagali so Slovenci, zmagalo je avstrijsko mišljenje. Slovenci pa so se tudi te zmage neskončno veselili; povsodi razobešene so bile cesarske in narodne zastave, narod pa je radostno klical: „Živio Nabergoj! Živela Avstrija!“ To je silno bodlo v oči Mauronerijance, in kaj bi se čudili, če so zopet čutili potrebo, klicati policijo na pomoč proti vedno mirnim Slovincem, in so tukajšnji laški listi skušali iz navdušenja napraviti surovost ter pred svetom oblatiti Slovence. Tako siče kača, kadar jej stopiš na glavo.

Za našega poslanca gosp. Nabergoja bili so dnevi minoli dnevi veselja in triumfovanja. Od dneva izvolitve do danes poklanjale so se mu deputacije raznih društev ter mu izrekale čestitke. Osebito vesel dan zanj pa je bila nedelja. Okolo 1000 ljudij zbralo se je pri njem, vsak mu je hotel izreči svoje spoštovanje, ljubezen, vsak mu čestitati ob sijajni zmagi. Komaj je odšla jedna

hitro svojo risanico dvigne in vstrelil. Brez glasú zgrudil se je Lovro, jek se je pa stoterokrat iz sosednjega pečevja oglašal.

Mnogo let je minolo od tedaj in vroče poletje je nastopilo. Od bohinskega jezera proti Bistrici koraka star možak sivih las in upognjenega hrbišča. Boječe se ozira proti vasi preko valovitega polja po čednih in miroljubnih kmetijskih poslopjih, kakor bi se bal kakega hudega pogleda, katerega še ni bil pozabil.

Star Bohinjec prikoraka za njim. Došel je bil ptujca in ga pozdravil s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“. Skupaj sta šla proti vasi, mené se o tem in onem.

Ptujec vpraša starca, če mu ni nič znanega o nekem Lovretu Tomanu, ki je bil pred več leti tukaj za lovca. V očeh starčevih se je čudovito posvetilo, hitro ozre se ptujcu v obraz, nekoliko pomisli in pravi:

„Pač bil je tukaj lovec Lovro in še prav žalostna je njegova povest. Ptuj škric mu je zapeljal dekleta, Lovreta je pa gori-le na Črni Prsti vstrelil. Mrtvega so našli. Bog mu daj večni mir in pokoj.“

ščavo; cele ure taval je po gozdu, pa s pestjo se je ob čelo bil.

Noč se je med tem naredila, Lovro je niti zapazil ni. Visoko gori v gozdu je ležal pod zverženo jelko in na maščevanje „je mislil“. Ob jutranji zori planil je k višku, zavriskal na vso moč in z rokami po zraku grabil, kakor bi bil uže neznosnega ptujca v rokah imel. Kar zadavil bi ga bil tega izdajalca in uničevalca njegove sreče! Pobral se je in stekel v vas naravnost v ptujčevo stanovanje.

Ta je bil ravno vstal in svoje reči pospravljal. Oditil je mislil.

Lovro vstopi se prav predenj rekoč:

„Najrajši bi vam takoj svoje prste v prokleto kožo zasadil, kakor orel v strupenega gada svoje kremplje zapiči — in še vse bi bilo premalo. — Ali kako uže pravite tistemu škrici med saboj, če se dva zmenita, da mora jednega konec biti — dvoboj ali kali? Slišal sem uže govoriti o njem in silno neumno se mi je tisto zdelo. Sedaj pa — pri moji veri — se mora najina zadeva med nama le na ta način poravnati; če bi pa ne hoteli, vas mora pa takoj hudič vzeti!“

deputacija, uže je prišla druga. Dobil pa je tudi silno mnogo pismenih čestitk. A ne samo slovenska društva, tudi več italijanskih društev poklonilo se je med tednom gosp. Nabergoju, izražujoč mu svoje spoštovanje in zaupanje. Tako slavila se je zmaga avstrijskega mišljenja v Trstu.

Italijanske stranke so silno nadležne in nesramne v agitaciji. Naj vam omenim samo jeden slučaj, kateri kaj živo osvetljuje „viteške“ te može. Pred kratkim šla sta se sprehajati po mestu dva Nemca; nenadno stopita prednja dva Italijana ter zahtevata, da morata kričati: „Živio Nabergoj!“ ter da za to dobita 10 kr. In ker gospoda nista hotela tega storiti, napala sta ja Laha ter ja jela dobro pretepati. Jeden izmed njiju je bil celó hudo ranjen na čelu. Na srečo ja je rešila straža napadalcev. In zakaj vse to? Taki ljudje so nam jeti od „Unione Ginnastica“ in skušajo tako koga prisiliti, da upije po njihovem ukazu, potem pa zatrobijo med svet, da so Nabergojevi čestilci plačani kričachi, da se dobijo za 10 kr. No, to se večkrat nad njimi hudo maščuje.

Zdaj še kaj družega. Grozna nesreča se je prigodila pred kratkim v ulici Androna del moro. Tam stanovala je 66letna vdova Leonora Müller. Ko je prižigala petrolejevo svetilnico, se jej prevrne, olje zlije se jej po obleki ter užge. Nakrat bila je vsa v ognji. Klicala je na pomoč; ko so ljudje prihiteli, bila je uže tako hudo opečena, da ni bilo več pomoči; čez nekaj ur umrla je v groznih bolečinah.

Samomorov ali poskušanih samomorov dovrši se tukaj toliko, da bode Trst kmalu tekmoval z največjimi mesti.

Razne vesti.

(Redka operacija.) Berolinski listi poročajo o redki operaciji, katero je izvršil tamošnji profesor na kliniki, Bergman, na nekem dečku. Ta deček je imel raka v górnjem delu roke, takó da se mu je moral znaten del kosti na roki izžagati. Ob jednom je imel prof. Bergman neki deklici, katera je bila po-vožena, odrezati nogo. Profesor vzel je kos kosti iz odrezane noge ter z njo izpolnil roko dečkovo. Ta operacija ponesla se je takó dobro, da bode deček mogel po polnem rabiti roko. *Ljudje v hotelu: Samomor v hotelu! Z Dunaja se poroča: V torek, t. j. 16. t. m., prišla je na večer dama v nek hotel v Leopoldovem Mestu, ter si naroči sobo za dva dni. Rekla je, da je namenjena v neko kopališče. V knjigo za ptujce vpisala se je za Viljemino Neuff, zasebnico iz Neuhausu na Češkem. Ptujka cel čas svoje sobe ni zapustila in je zaukazala, da se ji je jed v sobo prinašala. Ko je 18. t. m. zjutraj prišel postreznik po obleko, da bi jo bil osnažil, dobil je sobo zaprto. Ko pogleda pri ključu skozi luknico, vidi da leži dama na tleh. Odprli so potem sobo in pre-*

Ptujcu so kratke besede čudovito v srce segale.

„Kaj pa je bilo z dekletom?“

„Tista si je pa sramoto svojo tako k srcu gnala, da je ni hotela preživeti. Po zimi je bilo in tja gori na planino je šla, kjer se je v sneg vsedla in žalostna zaspala za vedno. Bog se vsmili njene duše!“

„Ali bi me ne hoteli gori peljati, kjer se je to vse zgodilo?“

„Vas uže peljem“, odgovori starec.

Zopet se je najlepši dan razprostiral po zelenih planinah in sivih gorah bohinjskih, ko sta dva človeka pot na Črno Prst pod noge vbrala; dva starca sta bila, ptujec in stari Bohinjec, kateremu se je pa na žilavih mečah videlo, da je mož še trdnih nog. Le-ta se je vselej nekako strastno oziral po ptujcu pred njim stopajočim, kadar ju je pot peljala memo preduhov in videti je bilo, kakor bi mu divjal v prsih hud, strasten boj. Večkrat segel je tudi po risanici in jo je iz roke v roko prekladal, konečno jo je pa vendar le vselej zopet nevoljno čez ramo vrgel. O vsem tem se ptujcu niti sanjalo ni!

pričali se, da je ptujka mrtva. Na mizi dobili so sklenico s strupom. Samomorilka bila je stara 35 let in je v svojem pismu na sestro izrekla, da se je vsled tega odločila usmrtiti, ker se je življenja naveličala.

Domače stvari.

— (Današnja „Laib. Zeitung“) prinaša sledečo notico, ki jo podajemo svojim čitateljem v prevodu: „Ljubljanski dopisovalec „Vaterlandov“ hoče popolniti, kar je zamudil; potem, ko je uže več kot jedno leto v „Vaterlandu“ molčal (se vé da ne tudi nekje drugje, kajti on ima povsod toliko govoriti!), oglasil se je zopet jedenkrat v tem listu, in sicer v ravno tem listu zaradi tega, ker vé, da pride ta list v kroge, katerih bi rad s svojimi neslanimi, a vendar tendencioznimi članki, vzbudil senzacijo. Bavi se tudi to pot z izvolitvijo prof. Šukljeta v državni zbor, bere pa pri tej priložnosti levite „Laib. Ztg.“, da se je namreč uradni list predrznil, potegniti se za zakonitost te volitve, kajti na ta način spravlja vlado v neprijetno (se vé da za dopisovalca neprijetno) zvezo s tem kandidatom, kar je naravnost nezapopadljivo (!). O tem, kar ta gospod pripoveduje, da bi s svojega stališča dokazal neveljavnost dotične volitve, ne izgubljam besedi, kajti ravno s tem dokazovanjem je zopet eklatantno dokazal, da se je morda kaj družega učil, nikakor pa ne razlagati postav. A čisto posebne pojme ima ta čudni svetnik o poklicu uradnega lista, kateremu šteje v greh, da si usoja dokazovati, da vladni organi pri sestavljanju volivskih imenikov za dotično volitev v nikakem oziru niso prelomili zakona, med tem ko drugi in z njimi častivredni dopisovalec „Vaterlanda“, ravno nasprotno trdijo, da so namreč vladni organi pri tem uradnem opraviu nekorektno in zoperpostavno postopali. Tu naj, po mislih tega dopisovalca, vladni list molči, da nepoklicani pisarji tem lože brezozirno sodijo o vladnih činih, ki bi ta zagovornik pravstvenosti, s kojim se nam je danes baviti, spričal, kako da ima prav, navaaja (incredible dictu!) nek zelo krepek odstavek iz zadnjega „Wochenblatta“, ki, kakor vselej, moško udriha po vladi. Ako se je gosp. „Vaterlandov“ dopisovalec pri tem pobožnem dejanji, pri navajanji tega odstavka namreč, trikrat prekrizal, ne vemo, to pa znamo, da so na svetu ljudje, ki, na pr. krivovercu, naj ga tudi še takó zaničujejo, prijazno in smehljaje se stisnejo roko, če se gre za to, da se na ta način pospešujejo lastne namere. Pri tem si mislijo: saj, so vendar le dobre namere, katere hočemo in moramo pospeševati. Pa ljudje so vedno — kedo dvoji o tem! — le dobri prijatelji, trdna podpora vladi! — To ob jednom v odgovor „Slovenca“ na njegov članek z dné 15. t. m., ki ima isti namen, in ki ga je nedvojbeno pisal „Vaterlandov“ dopisovalec.

— (Dva tukajšnjih listov sta objavila grof Margherijevo zahvalo) „Velečastitim volilcem“, ki so pri zadnji volitvi v dolenskih mestih in

„Tukaj našli so Franico!“ — pravi vodnik in se v tujca ozre. S solznimi očmi zrl je ta neprestano na označeno mesto.

Dalje sta šla, dalje proti Črni Prsti. Dospevši na kraj, kjer je bil pred mnogo leti Lovro ustreljen, so tujca moči zapustile, na glas je zajokal in se je ondi zgrudil.

Nekaj korakov od njega stal je vodnik ob svoji risanici.

„Da, da, tukaj-le je ležal“, pravi Bohinjec, „in tukaj-le klical je njegov motni pogled maščevanje iz nebes na satanskega tujca. Kako se je li tistemu godilo?“

„O slabo, slabo. Bog mi je priča, da je res!“ pravi tujec, zopet vstane in se svojemu vodniku v oči ozre. Ali kakor bi ga bil modros pičil, odskočil je! Iz oči starega Bohinjca odsevalo mu je strupeno sovraštvo in nenasičeno maščevanje. Bohinjec pa dvigne risanico in dolgo ter varno meri bledemu in onemoglemu tujcu v čelo. Kazalec njegov se pa vendar ne dotakne jezička pod petelin-cem, in zopet je povsíl puško.

„Ne morem, pa ne morem“, mrmra sam seboj. „Le jedenkrat vstrelil sem nekega psa in še tistega moral sem od zad, ker mu nisem mo-

trgih glasovali zanj. V tej zahvali nahajamo med drugimi ta stavek: „Od neke merodajne sile v državnem organizmu se je sicer vse storilo, da bi se meni bodi si po pregovarjanji ali raznih demonstracijah, bodi si po obljubah in grožnjah ali po izpodbadanji najgrših strasti človeškega značaja čast pri mojih volilcih spodkopala in glasovi odtegnili.“

Te besede imajo očividno v sebi napad na deželno vlado kranjsko. Mi, ki so nam dotične razmere dobro znane, moramo ta napad, kot po polnem neopravičen, očitno zavrniti.

(„Slovenski Narod“) naglašal je, Bog vé uže kolikokrat, da je bil grof Margheri vladni kandidat. To večno ponavljanje jedne in iste stvari mora pač uže vsakemu presedati. Tudi nam zdi se ta zadeva predolgočasna, da bi se obširneje pečali z njo. Samo jedno prašanje si dovoljujemo: Kedo je proglasil grofa Margherija vladnim kandidatom? — Morda li „Slovenski Narod“?

— (Trgovinska in obrtna zbornica v Ljubljani) ima 19. junija 1885 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani sejo s tem dnevnim redom: 1.) Poročilo o delovanji. 2.) Poročilo o trgovinski pogodbi z Rumunijo. 3.) Poročilo o prireditvi postave o privilegijah. 4.) Poročilo zadevajoče uvrstenje onih pisarnic med dopuščane obrte, katere dajo poročila o kreditu obrtnih podjetij. 5.) Poročilo o ustanovah za trgovce, kateri se pošiljajo v tuje dežele. 6.) Predlog za štiri prisednike pri trgovinski sodnji. 7.) Poročilo o ustanovi zadrug v političnem okraji Postojina. 8.) Poročilo o protokoliranji enega obrtnika. 9.) Poročilo o napravi podružnice colnega urada na tukajšnji pošti. 10.) Sostava odsekov.

— (Tukajšnji odsek avstrijskega planinskega društva) napravi v nedeljo, dné 21. t. m., izlet na Gorenjsko. Iz Ljubljane se odpelje zjutraj ob 6. uri 40 minut ter dojde okolo 9. ure v Kranjsko Goro. Od tod napravi izlet v romantično okolico.

— (Nesreča.) Iz Planine pri Šentjoštu poroča se nam z dné 16. t. m.: Predvčeranjim postavljalo je pri tukajšnji cerkvi več mož oder, da bi cerkev prebelili. Ko je oder bil uže tako visok, da je segal do velikih lin, postavil je tukajšnji cerkovnik Rastresen kake tri metre visoko lestvo na oder ter je skušal kazalca od ure doli spraviti. Pri tem delu omahne ter pade kakih 20 metrov globoko, takó, da je na mestu mrtev ostal. Ponesrečeni bil je oženjen in še le 24 let star.

— (V škafu utonil.) Iz Mokronoga poroča se nam: Dné 6. t. m. pustili so stariši Fran in Marija Dolenšek iz Jeperjeka svoje otroke same doma. Pol-drugo leto stara hčerka Marija pade v tem, ko sta se druga dva otroka nekoliko odstranila, v škaf, ki je z vodo napolnjen stal na tleh, in utone.

— (Kruta mati.) Iz Ponikve se poroča, da je dekla Apolonija Lorgor svoje novorojeno dete v lonci utopila.

gel v oči gledati. Danes sem pa hotel poskusiti, kako je, kadar kdo na človeka strelja.“

„Pojdiva domov“ — pravi tujec in mraz ga trese.

Solnce se je pomikalo za gore, po dolini je pa zopet mrak polegla.

Mimo prepadov idoč vodnik obstane in pravi: „Karol Jeklén, danes se pa le prav lepo Bogu zahvali, da ti je ohranil življenje, katero ti je le na nitki še viselo! Nekdaj — in to je bilo tedaj, ko so me za smrt ranjenega tu doli nesli, in ko sem potem o Franičini smrti zvedel, bi te bil raztrgal na drobne kosce! Sedaj naj bo! Tu imas roko — ali spravi se iz naše doline takoj, sicer bi se mi zopet stari spomini oživili in potem —“

„Lovro!“ vskliknil je tujec, ali kje je Lovro uže bil! Letel je, kakor bi ga bile furije podile. Ondi, kjer so Franico zmrznjeno našli, je pa obstal, pokleknil in molil za njeno dušo.

Karol Jeklén je še tisto noč Bohinj zapustil, kjer je dvoje ljudi v tako neznosno nesrečo pripravi in sam ob svoj mir prišel. Nikdar več ga ni bilo tje. Le pri Savici vrezano je njegovo ime v sivo skalo.

(Poslov. — k.)

Ces. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dne 14. junija l. l.

Iz zapisnika posnemljemo naslednje: Seji predseduje družbini predsednik gospod baron Wurzbach. Navzoči so gospod podpredsednik J. Fr. Seunik, tajnik Gustav Pirc in odborniki gg. Brus, Jerič, Kastelic, Neveklowski in Witschl.

Ker je na dnevnem redu tudi razgovor o državnih subvencijah, povabljeni so bili k seji zastopniki deželne vlade in deželnega odbora. Prvo zastopa gospod c. kr. vladni svetnik Avgust pl. Wurzbach, deželni odbor pa gosp. cesarski svetnik in deželni odbornik J. Murnik.

V imé odseka za splošne reči, kateri je imel sejo 15. maja t. l., stavi tajnik, gosp. Gustav Pirc, sledeče predloge, kateri se brez spremembe sprejmejo:

Vis. c. kr. ministerstvu za poljedelstvo pošlje se načrt in program pokrajinske živinske razstave enako izdelan kakor lansko leto za tako razstavo na Krškem.

Vsled dopisa vis. c. kr. poljedelskega ministerstva od 17. aprila t. l. obljubi ono premije za umna gnojišča le pod tem pogojem, ako se vsi ali vsaj večina gospodarjev ene soseske zaveže, svoja gnojišča umno urediti. Ker bi bilo po tem potu težko kaj doseči, predlaga odsek za splošne reči, najprvo se obrniti na ministerstvo s sledečo prošnjo: a) vis. c. kr. ministerstvo naj blagovoli izraziti se, koliko bi v ta namen utegnili dati; b) naj bi se te premije redno za več let v proračun stavile in c) naj bi se dovolile premije po 50 gld. tistim, ki napravijo umno gnojišče po načrtu, ki bi se razglasil v „Kmetovalcu“ in „Novicah“.

Način porabe 200 gld. za sadjarstvo predloži se sl. ministerstvu v tem zmislu, da se bode ta denar porabil za nadaljevanje reorganizacije družbinega vrta.

150 gld., ki jih ministerstvo dá v podporo obema čebelariskima družbama, predlaga odsek za splošne reči takó razdeliti, da dobí marljivo gorenjsko čebelarstvo društvo v Jesenicah 100 gld., čebelarstvo društvo v Ljubljani pa 50 gld. Ob enem sklene centralni odbor, čebelariskemu in sadjarskemu društvu v Jesenicah priporočati, da bi bilo dobro prirediti majhno sadjarsko razstavo v namen spoznanja naših sadnih sort.

Po poročilu gosp. župnika Mesarja predlaga odsek za splošne reči, da se porabi državna podpora za mlekarstvo v znesku 200 gld. v podporo pri zidani sirarnice mlekarske zadruga v Češnjicah.

Podrobni načrt premijiranja goveje živine v Kranjski Gori 12. oktobra t. l. sklene se vis. c. kr. ministerstvu za poljedelstvo takó odposlati, kakor ga predlaga odsek za splošne reči. Ker je pa znesek, kojega ima do sedaj na razpolaganje kmetijska družba v ta namen, premajhen, prosi se ob enem še nekoliko podpore.

Vsled dopisa stalnega odbora avstrijskih poljedelcev, ravno takó vsled dopisa česke kmetijske družbe predlaga odsek za splošne reči, da tudi kmetijska družba kranjska odpošlje peticijo na državni zbor zaradi carine in železniških tarifov.

Družbini denarničar in odbornik gosp. Brus poroča, da je visoko c. kr. ministerstvo za poljedelstvo brez vsake opazke potrdilo račune o porabljenih subvencijah. Gospod družbeni predsednik zahvali se v imenu odbora gospodu Brusu za natančno izvršitev računov.

Nenavzočemu odborniku gosp. dr. M. Wurzbachu se naloži, da stavi predloge v zadevah novo napravljene ograje ob družbenem posestvu, ki jo je naredil sosed M. Zdešar.

Stalni odbor avstrijskih poljedelcev naznanja družbi, da se je odbor konstitoval ter so bili voljeni predsednikom knez Adam Sapieha, namestnikom predsednika knez Schwarzenberg in grof Kinsky ter zapisnikarjem dr. Leo Přibyl. Odbor pošilja ob enem svoja pravila ter prosi plačo 10 gld. kot donesek kranjske kmetijske družbe k tej zadrugi.

C. kr. trgovinsko ministerstvo naroča s svojo okrožnico z dné 19. maja t. l., da naj kmetijske družbe imenovanemu ministerstvu takoj poročajo, ako njih zastopnik v državnem železniškem svetu preneha biti ud kmetijske družbe, ker se v tem slučaju mora poklicati v železniški svet takoj njegov namestnik.

Ponudba gosp. grofa Attemsa za nakup ene ameriške sušilnice se ne more sprejeti.

Odgovorni urednik J. Naglič.

Občini Janežovo Brdo pošlje se na njeno prošnjo nekaj iztisov „Mlekarstva“ in „Opisa sadjarstvu škodljivih mrčesov“.

Prošnja županije Šent Jošt za bika belanskega plemenata proti plači polovice cene se odbije.

Prošnja vodstva ljudske šole v Cérknici za nagrado učencem, ki so nabirali kebre, se usliši ter določi v ta namen 10 gld.

Prošnja Tomaža Šuštaršiča, da se mu dá v podporo čebelarstva 100 goldinarjev, se ne more uslišati, ker družba nima v ta namen nič denarja na razpolaganje.

Za nove ude sprejmejo se v družbo sledeči gospodje iz Tržiča: Anton Globočnik, Matevž Lončar, Stanislav Pollak, Peter Malli, Karol B. Malli, Leopold Malli, vsi posestniki; gospa Marija Ahačič, posestnica v Tržiči in gosp. Matija Wietlschnigg, oskrbnik kriške grajsčine pri Kamniku.

„SOKOL“

napravi

v nedeljo 21. junija 1885

svoj

velik izlet v Loko.

„Sokoli“ zbirajo se do 6. ure v društveni opravi v ljubljanski čitalnici.

Točno ob 6. uri dvignejo se z zastavo in godbo na južni kolodvor, od koder jih bo vlak ob 6. uri 40 minut v Loko odpeljal.

Iz loškega kolodvora podali se bodo „Sokoli“ preko Suhe na Hribec, kjer bodo imeli sveto mašo.

Po službi božji pojdejo v mesto k Guzelju na zajutrek. Na to bo razgled po Loki in Loškem gradu.

Skupno kosilo opoludné imel bode „Sokol“ na „Štemarjih“ pri županu gosp. Sušniku, kjer ostane do 4. ure popoldné.

Ob 4. uri popoldné razpel bode peruti z godbo in zastavo „na Vincarje“, kjer bo telovadba, ples in koncert ljubljanskih čitalničnih pevcev.

Po 8. uri odhod na kolodvor.

Ako bo vreme neugodno se izlet preloži.

Odbor.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Rim, 19. junija. Kabinet je odstopil. Kralj si je pridržal odločbo.

Berolin, 18. junija. Pogreb princa Friderika Karola bil je sijajen. Cesarja zastopal je pri pogrebu cesarjevič.

Berolin, 18. junija. Kakor se čuje, razmotriva se v merodajnih krogih vprašanje, naj bi se poslali strokovnjaki v Španijo, da opazujejo kolero.

Rim, 18. junija. Pri dopoludanskem ministerskem svetu pod predsedstvom kraljevim poročal je Depretis najprej o parlamentarnem položaji. Pričakuje se, da bode danes Depretis poročal zbornici o položaji.

Pariz, 18. junija. Brzojavka od Patenôtra poroča, da je dvor v Pekingu ratifikoval pogodbo s Francijo.

Madrid, 18. junija. Včeraj je tukaj obolela jedna oseba za kolero, umrlo pa jih je pet.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 19. junija.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankoveih	82.55
„ „ „ srebri	83.20
Zlata renta	108.30
5% avstr. renta	99.—
Delnice narodne banke	858.—
Kreditne delnice	288.40
London 10 lir sterling	124.25
20 frankovec	9.85
Cekini c. kr.	5.86
100 drž. mark	60.95

Tuji.

Dne 16. junija.

Pri Maliči: Berger in Winzl, trgovca, z Dunaja. — Grof Gleispach, c. kr. komornik in dvorni svetnik, in Bajardi, c. kr. računski prirednik, iz Grada. — Loser, trgovec, iz Trsta. — Feyl, c. kr. stotnik, iz Zadra. — Baronovka Benko z rodbino iz Pulja. — Šivic, posestnik, iz Kresnice. Pri Slonu: Bastolz, trg. potov, iz Milana. — Schulz, hišnik, z Dunaja. — Frank, vodja „Union“-a, iz Beljaka. — Premuda z rodbino iz Lošinja. — Langer iz Pulja. Pri Južnem kolodvoru: Poljanski, duhovnik, in Ramor iz Trsta. — Fajdiga iz Sodražice.

Umrli so:

Dne 18. junija Dora Brunčič, čevljarjeva hči, 2 l., Vogovo ulice št. 12, jetika.

V civilni bolnici:

Dne 16. junija. Peter Majdič, delavec, 61 l., plućna tuberkuloza.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm
18. junija	7. zjutraj	732.82	22.4	jzpd. sl.	jasno	0.00
	2. pop.	732.08	27.6	jzpd. sl.	d. js.	
	9. zvečer	732.52	21.3	bzv.	d. obl.	

(45) Ivan Lapajne v Krškem

je izdal sledeče knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje: Praktično metodiko, cena 80 kr., Prvi pouk 60 kr., Fiziko in kemijo 60 kr., Prirodopis 56 kr., Zemljepis 26 kr., Geometrijo 24 kr., Malo fiziko 23 kr., Domovinoslovje 20 kr., Pripovedi iz zgodovine Stajerske 6 kr., Opis krškega okr. glavarstva 30 kr., Zgodovino stajerskih Slovencev 1 gld. 20 kr. — Isti pisatelj ima v zalogi razne pisanko in risanke; mali slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr.

V založništvu našem izišla je na svetlo knjiga:

Šaljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik učitelj.

12 pol v 8°. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg knjigotržnica v Ljubljani.

v Kleinmayr-jevi in Bambergovi knjigarni se dobivajo:

Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

I. zvezek: Deseti brat. Cena 1 gld.

II. „Pripovedni spisi: Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovenca. — Cena 70 kr.

III. zvezek: Pripovedni spisi: Domen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrban Smukova ženitev, Golida, Kozlovski sodba. — Cena 70 kr.

IV. zvezek: Pripovedni spisi: Tiho-tapec, Grad Rojinje, Klosterski žolnir, Dva brata. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštnino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 24

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.